

Butlletí Informatiu 509

Inclou la Separata 230: «*Uns esgrafiats de Ferdinandus Serra a Terrassa*».

Activitats

CONVOCATÒRIA ASSEMBLEA ANUAL ORDINÀRIA

**Divendres 29 de març
a les 7 de la tarda,
a la seu social,
amb l'ordre del dia següent:**

1. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de l'Assemblea anterior
2. Memòria d'activitats i econòmica del 2018
Informe d'altres i baixes de socis 2018
3. Aprobació del pla de treball i el pressupost per al 2019*
4. Informacions diverses
5. Torn obert de paraules

* Tots aquests documents seràn a disposició dels socis a la cartellera de l'Associació a partir del dia 12 de març.

EXPOSICIÓ

PER TERRA
MAR
I AIRE

Bitllets de transports públics
Col·lecció de Joan Sánchez Aguilera

Del 23 de gener al 12 d'abril de 2019
A la seu de l'entitat, Rambla d'Ègara 240, 2a
Centre Cultural Terrassa

dimecres i divendres, de 6 a 2/4 de 9 de la tarda
altres dies i hores, prèviament convingudes al telèfon 609935713

COL·LECCIONISTES
DE TERRASSA

Editorial

De nou, podem començar l'any i ens en felicitem tots! A l'assemblea del mes de març valorarem i retrem comptes, com ho fem cada any, de la feina feta al llarg d'aquest 2018, que hem acabat sans i estalvis. S'escau donar gràcies a tots aquells que fan possible l'edició força puntual d'aquest *Butlletí Informatiu*, tant als que hi col·laboren habitualment com als que ho fan periòdicament. Entre els primers, la Dra. Ana Fernández, que de fa anys redacta la *Separata*, el Manel Ros, que fa les entrevistes a la secció «Les nostres dèries» i el Santi Rius, que ens descobreix col·leccionismes a «El col·leccionisme a Internet», i entre els que ens envien aportacions de tant en tant: la Montserrat Anglada, el Francesc Comellas i el Rafel Comes. Ens agradaria tenir més aportacions i obrir la porta a rebre suggeriments de temes a tractar. Volem ser útils al foment de l'afició que ens aplega. Com hem dit altres vegades, és una malaltia gairebé al mateix nivell que l'enamorament. No hem de perdre mai el seny, ni col·leccionant, ni enamorant-nos, ni en res. Les conseqüències poden ser greus.

Ens agradaria, i cerquem l'ajut de persones que ens hi puguin ajudar, organitzar uns tallers de col·leccionisme per a nois i noies. En d'altres contrades se'n fan, com al nord-oest d'Espanya, i sembla que tenen el seu ressò. Es duen a terme també exposicions en què participen i exposen les seves col·leccions joves escolars que volen ser col·leccionistes i col·leccionar quelcom més enllà dels cromos de jugadors de futbol. Enyorem aquells anys dels cromos a les xocolates Torras, Nestlé i d'altres, que han esdevingut de referència i que avui són molt valorades. Si algú s'anima a donar-nos un cop de mà, potser aconseguirem desencallar-ho i tirar-ho endavant.

També ens plauria poder fer una trobada mensual o trimestral, si voleu d'intercanvi de punts de llibre, però cal que algú n'assumeixi l'organització.

Ens plauria aplegar els col·leccionistes de plaques de cava que sapiguem dispersos en diferents grups escampats a la ciutat.

Ens agradaria també tornar a fer subhastes. Topem amb qui se'n cuida responsablement?

Voldríem poder publicar articles sobre numismàtica, filatèlia i sobre tot el que mou el col·leccionisme.

Si us hi animeu, contacteu amb nosaltres i sereu benvinguts. Podeu adreçar-vos a colterrassa@mailcat.cat. Esperem que sigui ben aviat. Entre tots ho farem tot.

Notícies de dins

Ens ha deixat en Raimon Escudé i Pladellorens

El dissabte dia 29 de desembre en Raimon va acabar els seus llargs anys de servei. Esperit de servei és el qualificatiu que crec que més li escau. Penso sincerament que no va cercar mai protagonismes i, quan va ser protagonista, és perquè s'hi va trobar, sovint ocupant càrrecs que altres defugien. Ell, sincer com era, entomava les propostes. D'altres compromisos sovint eren de lliure decisió i sempre en suport de la causa corresponent.

Col·leccionista, que jo sàpiga, de vinils de musicals, de novel·les policíiques —de les quals era lector incansable— i de segells d'una manera molt de col·leccionista —el recordo rebent llibretes de segells i revisant-les d'una en una, una pràctica que ja no s'estila.

El vull recordar també com a creient practicant assistint a primera hora a missa a l'aleshores parròquia del Sant Esperit, on feia de lector i també ajudava a repartir el pa de l'eucaristia.

El recordo en el seu compromís polític i social: cofundador i tercer president d'Òmnium Terrassa, cofundador de la llibreria Àmfora, militant d'Unió Democràtica de Catalunya, fins que no va poder més per les derives polítiques, després de CIU i, més endavant, d'ERC, sempre donant suport i empenyant la recuperació de la identitat nacional.

Ens ha deixat en silenci. Feia alguns anys que havia topat amb un Alzheimer que li permetia mantenir el somriure sorneguer de sempre i, quan el visitava, em recordava i em reconeixia pel nom. I encara, l'any 2011, la junta rectora de la nostra Associació de Col·leccionistes va haver de regularitzar la seva situació jurídica i legal, que havia estat menystinguda durant els anys que va governar. En Raimon es va espavilar per aconseguir que el Departament de Justícia respectés i reconegués l'antiguitat de l'Associació i vam aconseguir mantenir el número 94 a la Secció 1a del Registre de Barcelona, que provenia de l'any 1966, una de les associacions de col·leccionistes més antigues del país.

Amb aquestes ratlles fem un homenatge al Raimon i expressem el nostre condol a la família, a la seva esposa, Maria, amb qui es trobaven a festejar a les taules del bar La Polar tot practicant l'intercanvi i conversa amb d'altres col·leccionistes que es trobaven allà a finals dels anys quaranta del segle passat.

Josep-Maria Font i Gillué

Exposició «Per terra, mar i aire»

El proper dia 23 de gener inaugurarem, a la seu social de l'associació, l'exposició que sota el títol "Per terra, mar i aire" mostrarà una part de la col·lecció de bitllets de transport públic que el nostre consoci Joan Sánchez i Aguilera ha anat recopilant al llarg de molts anys. El seu pacient i constant treball de recollida d'aquests bitllets ens permetrà visualitzar, en un únic espai, una bona part de la història del transport públic del nostre país, recordar formats desapareguts, companyies que ja no existeixen i altres curiositats relacionades amb aquesta temàtica. No us la perdeu. Recordeu que s'inaugurarà el dia 23 de gener a les 7 de la tarda.

Francesc Comellas

Auques

El Servei d'Educació de l'Ajuntament de Terrassa ha editat amb el suport de la Taula Audiovisual de Terrassa, i partint de la idea i textos d'Antoni Verdaguer i amb dibuixos de Jaume Rosell, l'*Auca de 120 anys de cinema a Terrassa*, una auca de 15 vinyetes en què es repassa la història del cinema a Terrassa. El 2017 la Unesco va designar Terrassa com a ciutat del cinema, un reconeixement que no tenen gaires ciutats al món i del qual ens hem de sentir ben orgullosos. Són moltes les iniciatives cinematogràfiques que al llarg dels anys s'han anat creant a Terrassa i l'auca les reflecteix gairebé totes.

Ens consta que en una nova edició se n'hi afegiran i així s'anirà completant.

L'Associació ha aconseguit un nombre d'exemplars per als nostres socis col·leccionistes d'auques, que els seran lliurades fins a exhaurir-les. La podeu sol·licitar al secretari de l'associació. Donem les gràcies a tots els qui ho han fet possible i ens les han fet arribar.

D'altra banda, l'Aula Gran de Terrassa, el 2016 i amb motiu del seu 25è aniversari, va editar també una auca amb textos i vinyetes del popular Edi, Eduard Torres Crusat, que a cada edició del Diari de Terrassa ens ofereix també la seva vinyeta. L'Aula Gran ens ha cedit un nombre d'aquestes auques, que seran lliurades als socis col·leccionistes d'auques de la nostra Associació.

Fira Mercat d'Intercanvi, Col·leccionisme i Antiguitats

Després de nombroses gestions amb tots els interlocutors, vam signar un conveni amb l'Ajuntament de Terrassa, mitjançant el qual des del mes de setembre la fira se celebra al passeig central de la Rambla, davant del mNACTEC. Aprofitem per agrair la bona disposició del museu i l'acolliment que al llarg dels darrers anys ens ha ofert en aquest marc incomparable del seu pati històric. En converses amb el mateix director, l'Ajuntament i els socis paradistes, partint de l'experiència acumulada, vam decidir amb el suport dels comerços de la Rambla la permanència al seu passeig central. És una aposta que el temps ens dirà si hem encertat o no. En qualsevol cas el director del museu ens va manifestar que resta obert a futures col·laboracions, si així s'escauen, però els socis paradistes trobaran a faltar el pàrquing i altres serveis de què no podem disposar i amb què ens plauria comptar. No sempre tot és possible! Des d'aquí, i de nou, gràcies a tots els qui ens heu donat suport.

En record de Jaume Gumà i Grau

El passat 9 de novembre ens va deixar, de forma imprevista, Jaume Gumà i Grau (Terrassa, 1939-2018) a l'edat de 79 anys.

Jaume Gumà havia centrat la seva activitat professional en la comercialització de productes siderúrgics per a les indústries del sector metal·lúrgic, tèxtil, químic, etc. A partir de l'any 1991, amb el nom de Ferros Gumà i amb la incorporació dels seus fills Jaume i Enric, es va diversificar l'activitat de l'empresa amb noves línies d'acers inoxidable i caldereria industrial.

Des de la seva jubilació va poder dedicar-se amb més intensitat a les seves diverses aficions i es va convertir en un visitant assidu a la nostra Fira Mercat dels dissabtes.

El cinema i, en particular, el col·leccionisme de programes de mà, era una de les seves dèries preferides. Va començar quan tot just tenia vuit anys i la seva dedicació i constància al llarg de tota la vida li van permetre arribar a la impressionant xifra de més de dotze mil programes. A més, va reunir una bona col·lecció de llibres, fotografies i tota mena de documentació relacionada amb el món de la cinematografia.

D'altra banda, cal destacar la seva curiositat intel·lectual, que va materialitzar en múltiples treballs de documentació i recerca sobre una gran diversitat de temes (història, filosofia, religions, etc.). A partir de la consulta de llibres de la seva extensa biblioteca i altra documentació, va deixar una bona col·lecció de monografies que compartia amb les seves amistats.

La genealogia era una altra de les seves passions i, a més a més d'investigar a fons el seu propi arbre genealògic, va orientar diverses famílies en l'apassionant recerca dels seus avantpassats.

Des d'aquí fem arribar el nostre condol per aquesta sentida pèrdua a la seva esposa, Rosa Massó, i als seus fills, Jaume, Enric i Montse.

Manel Ros i Calsina

Cantada de Nades a l'inici del Cicle de Nadal a la seu social. Fotografia: Lluís Andreu

Les darreres activitats

Com hem anat fent en els darrers anys, vam celebrar amb una ben notable participació l'inici del Cicle Nadalenc compartint nades, neules, torrons, cava i un llibre per a tothom, obsequi de la Fundació Torre del Palau. La Grossa de Cap d'Any ha suposat uns ingressos modestos, però importants, per a l'Associació, i també la llumineta, que ha tocat al consoci Jaume Bou, que va jugar el número bo. Gràcies a tots per participar-hi i col·laborar en el sorteig d'aquesta tradicional panera. En Jaume col·labora habitualment en el muntatge de tots els quadres de les diferents exposicions que fem a la seu social. Gràcies, Jaume, per aquesta continuada col·laboració.

Sobrets de sucre Festival Jazz Terrassa

7a sèrie de 13 sobrets en color impresos a Itàlia que reproduïen els cartells dels anys 2006 al 2018 en una impressió a tot color. És la 3a sèrie dels cartells del Festival de Jazz Terrassa que editem, en total hi haurà editats 37 sobrets.

La presentació la farem el dia 8 de març a les 20:00 a la seu social. Allà es podran adquirir i també en els principals concerts durant el Festival del 2019. El preu d'aquesta sèrie serà de 3 euros. Se'n fa una edició molt limitada per a col·leccionistes. Podeu fer la reserva a: elgrup@josoc.cat.

Donació d'11 àlbums de sobrets de sucre

Agraïm aquesta donació de la família Pijoan-Roch. És una manera de no perdre aplecs importants de col·leccions. Les deixes d'aquesta mena les valorem i molt, sobretot pensant que els nostres col·leccionistes socis se'n podran beneficiar i completar llurs col·leccions. Tot allò que ens ha fet passar tan bones estones al llarg de la vida arriba un moment que no podem continuar, sovint per mor de l'edat que no s'atura, i també perquè els hereus no hi tenen interès. Abans que vagi a parar tot a les escombraries, és important pensar que algú ho aprofitarà per seguir passant bones estones, tantes com les que hi han passat els donadors. Família Pijoan-Roch, moltes gràcies per pensar en nosaltres.

També disposem d'uns àlbums de sotagots o posavasos, que són al servei d'aquells socis que en col·leccionin.

I en breu disposarem també d'anells de cigars cedits pels hereus de la col·leccionista Consol Torres i Vidal, exregidora de l'Ajuntament de Terrassa, que ens va deixar fa uns anys.

Les nostres dèries

Manel Ros Calsina

entrevista a **Eduard Vives i Noguera**

“Per mi, l'estudi dels escarabats ha estat un col·leccionisme científic”

Eduard Vives Noguera (Terrassa, 1949), després d'estudiar a Can Colapi, va arribar a la Facultat de Medicina de Barcelona, però, al cap d'un temps, va descobrir que no era la seva autèntica vocació i aleshores es va formar en Biologia i Música que, ara sí, han estat dos dels fils conductors de la seva vida. També cal destacar l'excursionisme, ja que, seguint la tradició familiar, és soci del Centre Excursionista des dels 16 anys i ha practicat l'esquí, l'escalada i l'espeleologia.

La música ha estat una de les seves grans aficions, però també un element important de la seva carrera professional, molts anys lligada a la Caixa d'Estalvis de Terrassa i que va culminar com a director del Centre Cultural durant un període de 20 anys (1990-2010). D'altra banda, la seva gran vocació naturalista l'ha materialitzat en l'estudi dels escarabats. Tot i tractar-se d'una afició amateur, el seu rigor i la seva dedicació constant durant més de 50 anys l'han convertit en un entomòleg reconegut mundialment en la seva especialitat.

Com es va iniciar en el món dels insectes?

L'origen de la meua afició prové del meu pare, Joan Vives Duran (1918-2000). Ell era perit tèxtil i tota la vida va treballar a la indústria de les llanes, principalment a l'empresa familiar Textil Noguera, però des dels 14 anys va començar a col·leccionar tota mena d'insectes sense tenir-ne cap coneixement previ. Malauradament, la Guerra Civil va tallar en sec la seva gran afició perquè li va tocar participar al Front d'Aragó i, després, encara va haver de fer la mili a Cadis, però, quan les circumstàncies li ho van permetre, va reiniciar la seva col·lecció i, en aquell moment, ja es va especialitzar en l'estudi dels escarabats o coleòpters.

Quin era el procediment que seguia el seu pare per aconseguir els escarabats?

Crec que una de les principals raons que expliquen la gran col·lecció que va aconseguir va ser la seva capacitat per obtenir la col·laboració d'altres

persones gràcies a una gran organització i un gran carisma personal.

Quan va fer la mili a Cadis ja va fer-se molt amic d'un mestre d'escola anomenat José Ramírez i tots dos junts van recollir molt material. Més endavant va posar un anunci a la revista *Magisterio español* i va arribar a tenir un centenar de corresponents, la majoria professors, que li enviaven escarabats. El seu sistema consistia a posar les coses fàcils als col·laboradors: els enviava pots de *Cerebrino* perquè eren d'un tipus de vidre gruixut, amb serradures tractades amb acetat d'etil i un tap de suro. Els corresponents només havien d'omplir-los i enviar-los per correu amb el franqueig pagat. D'aquesta manera, juntament amb les seves recol·lectes personals, la col·lecció va començar a créixer de forma important. Així doncs, l'àmbit inicial va ser la Península Ibèrica, les illes Balears i Canàries, però, posteriorment, es va ampliar a tot el Mediterrani occidental, especialment, el Marroc, Algèria i França.

Com ordenava tots els insectes que rebia o recollia?

El procés de selecció, condicionament i classificació és molt important. Feia una etiqueta identificativa de cada exemplar amb les dades bàsiques: data, lloc de recol·lecció, espècie, etc. Aleshores els guardava en caps de pursos o bé en unes caps de cartró ordenades per espècies. Entre totes en va arribar a acumular centenars!

A partir de quin moment va entrar en el món científic?

El meu pare va contactar amb el director del Museu de Zoologia de Barcelona, el senyor Francesc Español, i aquest es va convertir en el seu mestre i en un amic de tota la vida. Crec que va ser un fet clau per passar del col·leccionisme d'aficionat a un col·leccionisme científic i d'investigació. Aleshores el meu pare va entrar en contacte amb el món acadèmic i de recerca tant d'aquí com de l'estranger, i va publicar molts treballs en revistes especialitzades de diferents museus, universitats i institucions científiques. Per part meua, he seguit la seva tradició i ja porto 221 treballs publicats.

Quan es va incorporar vostè a l'activitat del seu pare?

Tinc records de remenar insectes des dels 5 anys. Vivíem en una casa força gran i, al pis de dalt, hi havia el "quarto dels escarabats". Així doncs, des de petit sempre he viscut rodejat d'escarabats, però soc l'únic dels cinc germans que vaig començar a col·laborar amb el meu pare. Vam començar a publicar treballs conjuntament i d'aquesta manera vàrem anar

constituïnt la Col·lecció Vives-Vives. També haig de dir que les bones relacions del meu pare amb molts entomòlegs va fer que li anessin cedint les seves col·leccions, fins a un total de 14, i, per tant, la col·lecció actual és el resultat del treball de moltes persones.

De quants exemplars estem parlant?

Actualment, la col·lecció consta aproximadament d'un milió d'exemplars amb unes 100.000 espècies diferents, és a dir, de cada espècie tenim una mitjana de 10 exemplars amb diferents tipus de variants.

Cal tenir en compte que els insectes són la classe d'animals més nombrosa del planeta, amb un milió i mig d'espècies conegudes (n'hi poden haver moltes més!) i, dins dels insectes, el grup més nombrós és el dels coleòpters, amb unes 360.000 espècies. Com a curiositat, podem dir que la mida dels escarabats va des de menys d'un mil·límetre fins als 24 cm. L'estudi exhaustiu d'aquesta enorme diversitat és impossible per a una sola persona, per això cal especialitzar-se en alguns subgrups concrets. El meu pare era especialista en coleòpters carnívors o caçadors i jo m'he especialitzat en coleòpters banyarriquers, que mengen la fusta morta i contribueixen a tancar el cicle de la matèria orgànica.

Quin tipus de col·laboració manté amb les universitats i centres d'investigació?

L'any 2016 vaig cedir una part de la col·lecció a la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona perquè el manteniment d'una col·lecció d'aquestes característiques és molt costós i només les grans institucions acadèmiques o d'investigació poden garantir-ne una bona conservació i facilitar l'estudi dels especialistes interessats.

En quina situació es troba la seva recerca actualment?

Segueixo en actiu i amb molta feina! Ja fa temps em vaig especialitzar en coleòpters del sud-est asiàtic perquè era una regió que no estava massa treballada. Això m'ha portat a viatjar a països com Filipines, Vietnam, Cambodja i Nova Caledònia, entre d'altres. També participo en els congressos mundials i mantinc un contacte freqüent amb els 8 o 10 especialistes mundials que estudiem els banyarriquers.

Com ha canviat la feina de l'entomòleg des dels inicis del seu pare fins ara?

Evidentment, les noves tecnologies que tots gaudim també s'han posat al servei de l'entomologia. Les lupes estereoscòpiques tradicionals han incorporat aparells de

fotografia digital d'una qualitat extraordinària que faciliten molt els intercanvis entre els especialistes. D'altra banda, totes les dades que abans constaven a les etiquetes i fitxes de paper ara estan en potents bases de dades amb tota la informació digitalitzada.

Ha exposat alguna vegada una part de la seva col·lecció?

La veritat és que no es tracta d'una col·lecció pensada per exposar amb criteris estètics o de curiositats, però una vegada vaig participar amb una petita mostra a la biennial de col·leccionisme del Grup Filatèlic i Numismàtic quan encara se celebrava al Casino del Comerç.

Desembre del 2018

*Vives, Joan i Eduard
la Mata, 1955*

*Vives, Joan i Eduard
Terrassa, 1990*

El col·leccionisme a Internet

Per **Santi Rius**

srcterrassa@gmail.com

Els col·leccionistes de plomes estilogràfiques

Avui dedicarem aquesta secció a parlar de col·leccionistes de plomes estilogràfiques.

Parker Duofold, 1925

Fent una mica de repàs històric podríem dir que es comença a tenir coneixement de la seva existència al segle X, tot i que les plomes més antigues que es conserven són del segle XVIII. L'impacte real de les plomes en la societat va començar al voltant del 1856, data en què podem afirmar que aquest estri es converteix finalment en un instrument popular d'escriptura gràcies a tres grans invents com van ser el plomí d'iridi cobert d'or, el cautxú dur i la tinta fluida.

Menció a part, i sovint oblidada, hauria de ser per a Francisco de Paula, un madrileny que a principis del 1800 va inventar la ploma font, que és com llavors es va anomenar.

L'estilogràfica amb dipòsit de tinta va ser patentada el 1870 per Petrache Poenaru, d'origen romanès però resident a França. L'any 1980 es van començar a produir plomes estilogràfiques en grans volums, especialment per part de marques americanes que eren les que van començar a dominar aquest mercat i de les quals podem destacar: Waterman, Bic, Bloomsburg, Parker, etc. (segur que algunes encara us sonen).

Fins a principis del segle XX les plomes es recarregaven descargolant una part del dipòsit buit i afegint la tinta amb un comptagotes, i això feia que la càrrega fos lenta i que ho empastifés tot, a part que en moltes ocasions a aquestes plomes els vessava la tinta per la junta i deixava sovint una taca a la butxaca del seu propietari.

Altres sistemes de recàrrega del dipòsit flexible Crescent o el de la ranura lateral de Waterman o el de palanca de Walter A. Sheaffer (1912), i, finalment, el de botó de Parker van anar fent més pràctica la càrrega. Mentre que, a Europa, Günther Wagner Ruperstinky, el 1929, va introduir la ploma Pelikan.

Als anys cinquanta encara la ploma dominava sobre l'incipient bolígraf i és llavors quan veiem el naixement de la primera ploma estilogràfica espanyola, anomenada La Regia i feta per Josep Vila a Catalunya. D'altres tallers també catalans van ser la Teflocan, la Super T, la Ciro o la Inoxcrom.

A Europa els països capdavanters han estat tradicionalment Alemanya i França, amb marques tan conegudes com l'Omas o la Montblanc, de la qual tenir-ne una encara avui és una detall de prestigi. La famosa estrella de sis puntes es va incorporar el 1914 a l'extrem superior de la caputxa

i es va convertir en una de les marques més reconegudes a tot el món gràcies a Wilhelm Dziambor, autor de la iniciativa.

Comencem ara el nostre recorregut virtual pel món del col·leccionisme de plomes estilogràfiques visitant el blog del col·leccionista eclèctic <https://elblogdelcoleccionistaeclectico.com/category/estilograficas-antiguas/>, on podem veure alguns models mítics, com la ploma Charles Dickens, comercialitzada el 2001, de resina verd gris i amb detalls en plata, o la dedicada a l'escriptora britànica Agatha Christie.

Una altra opció és esbrinar quelcom més de la història de les plomes i dels seus sistemes d'ompliment, i per fer-ho podem visitar <http://perso.wanadoo.es/haxo2034/historia.htm>

I ara ens podríem apropar al Museu de la Ploma de Birmingham <https://hisour.com/es/pen-museum-birmingham-united-kingdom-18585/>, l'únic museu al Regne Unit dedicat a la història de la indústria de la fabricació de bolígrafs i plomes, en què s'explica com Birmingham es va convertir en el centre del comerç mundial d'aquests estris.

Un espai curiós que us vull recomanar és <https://www.yorokobu.es/la-pluma-estilografica-se-convirtio-en-un-iphone/>, on podreu llegir un article titulat "Com la ploma es va convertir en un iPhone" i amb què gaudireu d'imatges de la publicitat de les plomes al llarg de la història i d'algun vídeo realment curiós.

Ara potser és hora de visitar el web de la mítica Montblanc i conèixer els seus orígens històrics: <https://www.montblanc.com/es-es/discover/history.html>

També és recomanable la visita del web de Waterman: <https://www.waterman.com/en/>

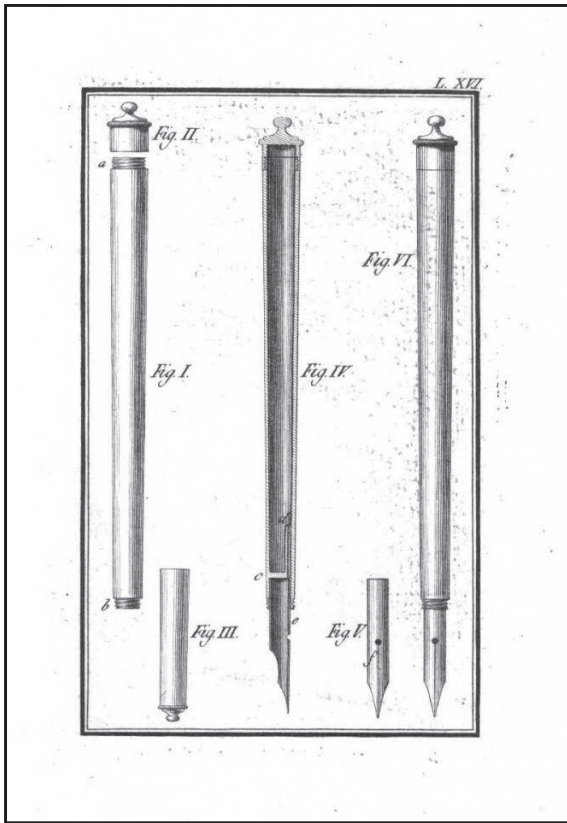
I si voleu comprar-vos la vostra primera ploma estilogràfica, us recomano la visita al web <https://www.plumas-estilograficas.es/>, on trobareu entre d'altres la ploma estilogràfica Namiki Yukari Royal Lacquer, amb un lacat Urushi aplicat en diverses capes fetes en un llarg procés de més de tres mesos i amb el plomí d'or de 18 quirats.

També podeu optar per participar en una subhasta per intentar comprar-ne a bon preu a <https://subastas.catawiki.es>

I si anem a Roma, Itàlia, podríem fer una visita al web <https://www.stilographcorsani.com/en/>

Tanquem l'itinerari visitant l'espai dels amics de l'estilogràfica a Internet <http://estilograficabcn.blogspot.com/>, on us asseguro que passareu una bona estona admirant les meravelloses plomes que s'hi mostren i on, si ho desitgeu, us podreu apuntar a una de les tertúlies que munten periòdicament per parlar de la seva afició.

Dibuix de la ploma font de Francisco de Paula, 1800

Ploma Montblanc Agatha Christie

Ploma dedicada al Vaticà

Imatge publicitària de la ploma estilogràfica Omas

Notícies de fora

Tesi doctoral sobre vinyetes

El nostre amic i col·laborador Josep Sauret Pont, col·leccionista de vinyetes, ha defensat i superat la seva tesi doctoral "Les vinyetes filatèliques com a font historiogràfica i artística" a la Universitat Rovira i Virgili el proppassat 29 de setembre. Ha culminat així una tasca de més de tres anys d'investigació sota la direcció del Dr. Antoni Salcedo, amb un treball de 508 pàgines amb 825 referències i 553 imatges provinents de diferents orígens. La finalitat d'aquesta tesi és explicar el propòsit i l'ús de les vinyetes filatèliques, la seva problemàtica en el passat i en l'actualitat, així com el seu origen i els diferents tipus existents.

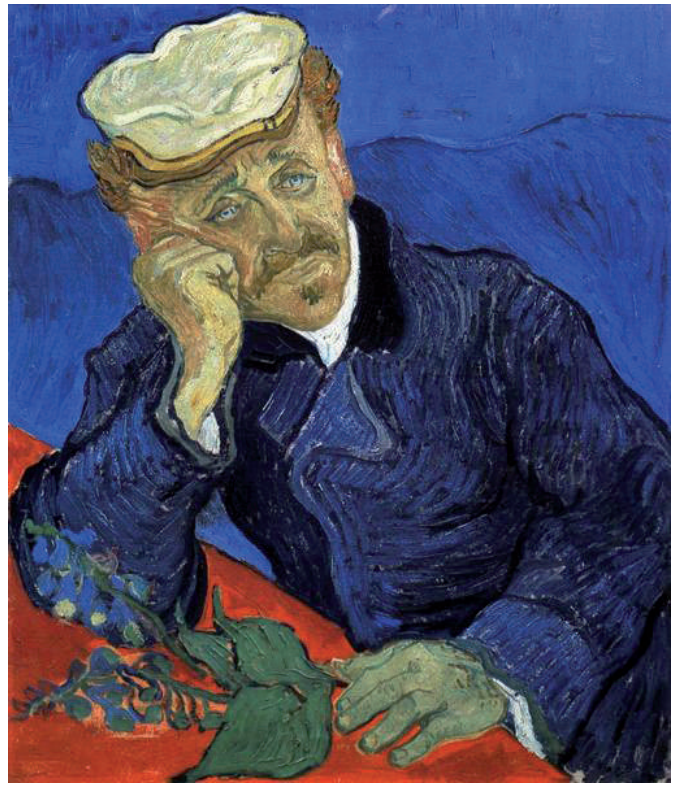
En la tesi s'explora la relació de les vinyetes amb l'art en cada moment històric, tant des d'un punt de vista conceptual, com amb referència a pintors, cartellistes, dissenyadors i fotògrafs. La vinyeta és un producte *ephemera* (efímer), té una finalitat concreta, és d'un sol ús i una duració limitada. Per aquesta raó, possiblement, no se li dona gaire importància i moltes han desaparegut. No obstant, les vinyetes són una font d'informació cultural i contribueixen a confirmar situacions o fets històrics. També es presenten les regulacions, circulació i estat actual incloent-hi diferents exemples i citant les fonts de recerca utilitzades, que són fonamentalment publicacions d'agrupacions filatèliques, diaris i revistes de l'època, arxius de museus, biblioteques de Correus i col·leccions particulars.

Aprofitem aquestes pàgines per donar la notícia i felicitar el nou doctor.

Redacció

Detall de la portada de la tesi doctoral publicada

Retrat del doctor Gachet, de Van Gogh, 1890

Una reflexió de Walter Benjamin

Walter Benjamin va escriure que col·leccionar és una forma de recordar mitjançant la praxi. "La fascinació més profunda del col·leccionista consisteix a tancar l'objecte individual en un cercle màgic, congelant-lo mentre travessa un darrer calfred (el calfred de la seva adquisició). Tot allò recordat, pensat i sabut es converteix en el sòcol, marc, pedestal, precinte de la seva possessió". Tota passió comporta el caos, assenyalava l'intel·lectual alemany, i el que li toca al col·leccionista és el caos dels records.

Qui sap si deuen haver estat els records els que van espantar i portar l'actor i col·leccionista d'art Dennis Hopper cap a l'enorme cara blava d'un Mao Zedong signat per Andy Warhol durant una de les seves interminables nits de la dècada dels setanta.

O si deuen haver estat aquest íntim cercle màgic el que va portar el multimilionari japonès Ryoei Saito a afirmar que cremaria *El retrat del doctor Gachet* de Van Gogh, quan morís, obra per la qual va arribar a pagar 82,5 milions de dòlars i que, des de la seva mort el 1996, es troba desapareguda.

El cert és que hi ha quelcom intrigant, lligat a la naturalesa intransferible

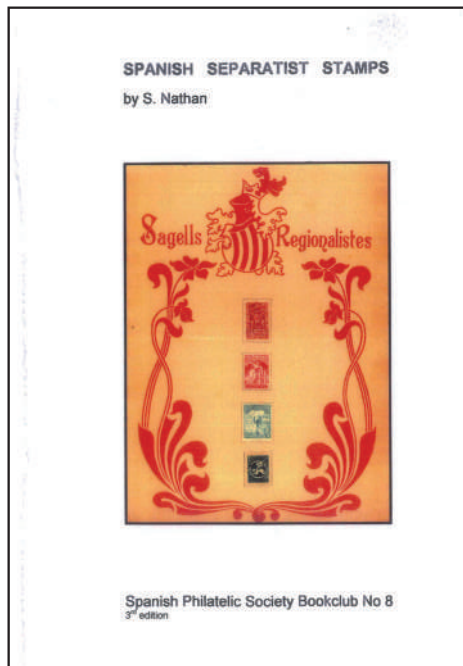
de la possessió, que s'esmuny en la figura del col·leccionista. Llunyania (si escau utilitzar la metàfora de Benjamin, que definia l'aura d'una obra d'art com la manifestació irreplicable d'una llunyania creixent pel fet que el col·leccionisme és una activitat unida al prestigi i a l'estatus, relacionada històricament amb monarques, nobles, milionaris i aristòcrates).

Traduït del castellà per JMF

Nou catàleg d'Espanya i dependències postals

Edifil ha editat el seu 54è catàleg, que recull tots els segells des del 1850 fins al setembre del 2018 tant d'Espanya com de les seves antigues colònies d'Àfrica i Ultramar, les Dependències Postals Espanyoles, Guinea Equatorial i el correu francès d'Andorra. Han introduït en aquest catàleg un tractament diferent per als segells anomenats clàssics sense dentar i dentats del segle XIX, amb noves cotitzacions per a les diferents qualitats de luxe i normals. Les cotitzacions dels segells del segle XX han estat actualitzades d'acord amb el mercat, diuen. Tot plegat purament orientatiu i massa sovint massa poc orientatiu, és un catàleg al servei dels comerciants i

malgrat que diuen i reconeixen que hi ha hagut especulació, i hi seguirà sent, no oblidem que la publicació és promoguda per l'Associació Nacional de Empresarios de Filatèlia, Numismàtica y Coleccionismo. Per tant, no demanem impossibles. La referència de preus orientativa de veritat és el preu al qual finalment s'adjudiquen els lots a les diferents subhastes i que tants catàlegs generen i rebem a l'Associació. Tots són al vostre servei.

Spanish Separatist Stamps

Es tracta d'un catàleg de S. Nathan publicat inicialment per la Spanish Philatelic Society Bookclub de Brighton Hill, del qual Pablo Labarga de Sevilla n'ha fet, fa pocs anys, una reedició. És un bon inventari d'aquesta mena de vinyetes.

Recordem que l'Associació va editar per Sant Jordi del 2017 una carpeta amb 32 vinyetes catalanes, que trobareu a la secretaria al preu de 5 euros.

Dispensador de caramels

Una col·lecció de Javier Murciano. Ja ho veieu, tot és col·leccionable. Reproduïm una aportació de Laura Saula a la seva secció «Pantocràtor urbà» a la publicació *Play* del dia 2 de novembre del 2018.

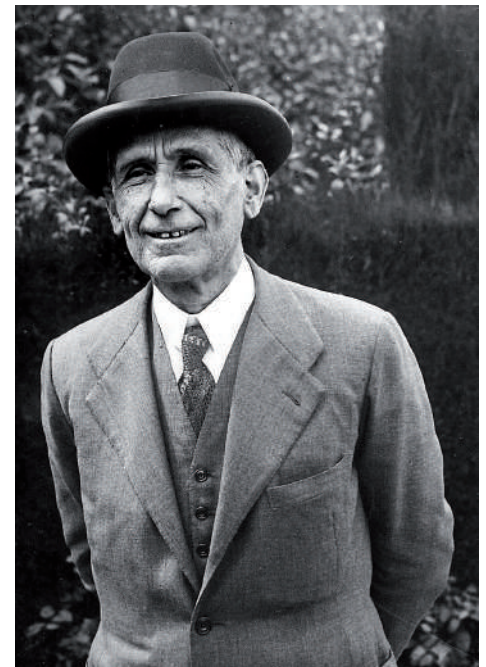
Pompeu Fabra en sobrets de sucre

Miquel Paraira ha editat una nova col·lecció de 12 sobrets dedicats a Pompeu Fabra en motiu dels 150 anys del seu naixement.

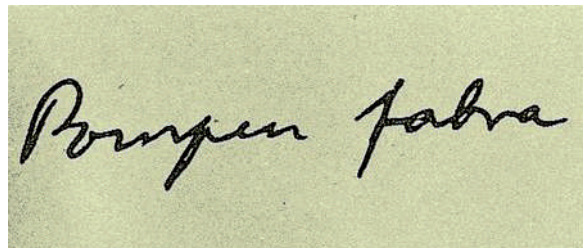
La col·lecció recull il·lustracions ben diverses: cobertes de llibres, vinyetes, imatges de Pompeu Fabra, etc.

Felicitem al nostre president per aquesta dèria col·leccionista amb els sobrets i en l'edició acurada que periòdicament va fent.

Trobareu la col·lecció a la seu de l'Associació. El preu és de 2 euros els 12 sobrets.

Retrat del Pompeu Fabra i Poch

Detall de la signatura de Pompeu Fabra

Fragment de la publicació

Medalles encunades per l'Associació

Vuit clauers amb els signes del zodíac dels dotze que conformen la col·lecció

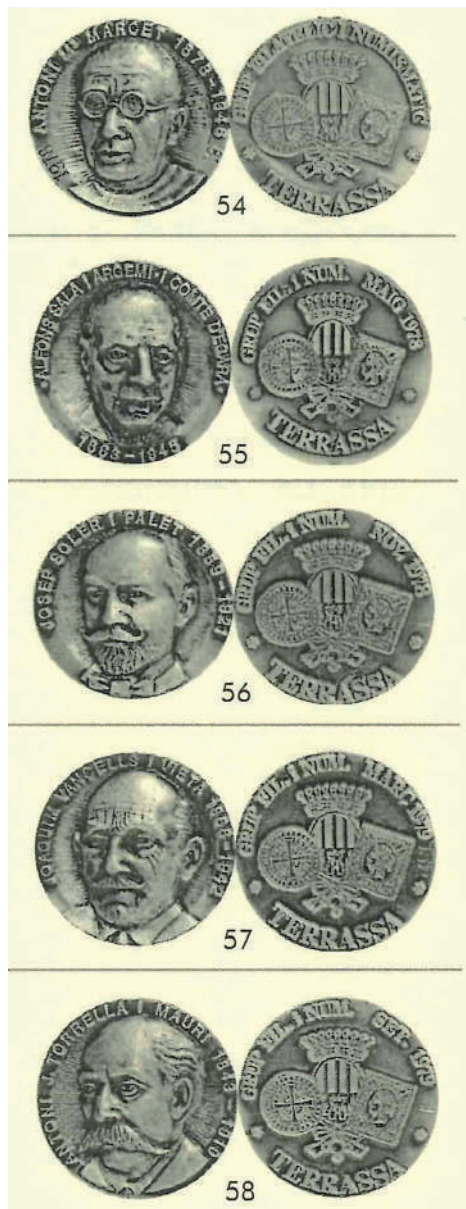
PREU ESPECIAL

Us oferim poder completar la vostra col·lecció de medallística editada per l'Associació ara a un molt bon preu:

Les de la col·lecció de 24 personatges de Terrassa a 2'5 euros. Ref. Catàleg ACT Medalles de terrassencs il·lustres, núms. 54/77.

Col·lecció completa de 12 clauers metàl·lics amb els signes del zodíac al preu de 4 euros. A l'altra cara de cada signe hi ha l'escut del grup de la 1a època. Ref. Catàleg ACT Clauers núms. 11 a/22.

A partir de 20 euros de despesa, una medalla gratis a escollir o tres clauers solts dels signes del zodíac.

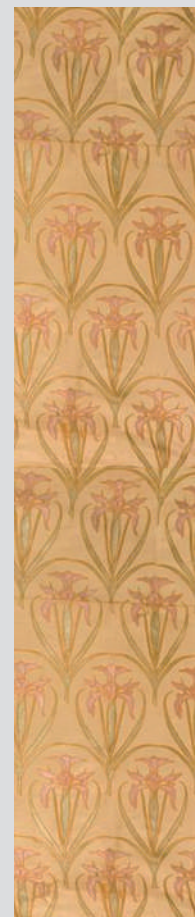
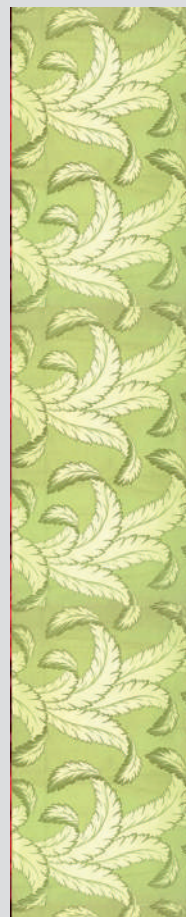

Revers dels clauers dedicats als signes del zodíac

Vuit medalles amb els terrassencs il·lustres de les vint-i-quatre que conformen la col·lecció

Botiga del Col·leccionista

Auques

- Ed. limitades i numerades: 3€
- Festa Major de Terrassa 1929
 - XI Fira Modernista de Terrassa
 - A toc de pito de Jacint Morera

Calendaris de butxaca

- Sèries de 8 unitats: 3€
- 2013, dibuixos d'A. Sebastià i Querol
 - 2014, dibuixos de Pere Prat i Rius

Catàlegs d'exposicions 3€

- Papers de Guerra
- El Petit Príncep
- Cotxes Scalextric, tot un món de col·leccionisme
- Els Goigs de Terrassa
- Herois de paper

El Petit Príncep

DVD en llenguatge de signes català: 5€

Vinyetes

Col·lecció de 32 vinyetes nacionalistes: 5€

Medallística

Disposem d'algunes medalles commemoratives de ben diversos esdeveniments. Properament us n'oferirem una relació i el preu.

Monedes de Terrassa Facsímils

- Augmentat del senyal de Terrassa incús i anepígraf, estampat el 1472, a la guerra dels Remences: 10€
- Augmentats dels sisens d'aram encunyats a la Universitat forana de Terrassa durant la guerra dels segadors (1640-1652): 10€

Goigs

- Sta. Maria d'Ègara 2013: 1€
- St. Jordi 2014: 1€
- St. Pere, St. Miquel i Sta. Maria d'Ègara 2014, ed. commemorativa i numerada 4 pàg: 5€
- Identitat de Catalunya: 1€
- St. Fiacre: 1€
- Als Patriotes Catalans 2017: 1€
- Als Patriotes Catalans 2018: 1€

Pins de l'Associació

- 40è aniversari amb escut i corona: 1,50€
- Logo 2005-06 coure: 1,50€
- Logo 2005-06 platejat: 1,50€

Punts de llibre

- 9 sèries de 7 unitats: 3€ cadascuna
- *Xemenies de Terrassa*, 1a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 2a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 3a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 4a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 5a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 6a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 7a sèrie
 - *Capgrossos de Terrassa*, 9a sèrie
- Preu especial les 7 sèries dels Capgrossos de Terrassa: 18€
- *Teixits Modernistes*, 8a sèrie

Sobrets de sucre

- Sèries de 6 unitats: 0,5€
- *Masies de Terrassa*, dibuixos de Montserrat Font, 1a sèrie
 - *Parc de Vallparadís de Terrassa*, fotografies de M. Paraira, 2a sèrie
 - *A toc de pito*, dibuixos de Jacint Morera, 3a sèrie
 - *Fira Modernista de Terrassa del 2016*, 4a sèrie, 12 sobrets color: 2€
 - *Festival Jazz Terrassa*, 5a sèrie, 12 sobrets color 2€
 - *Festival Jazz Terrassa*, 6a sèrie, 12 sobrets color 2€
 - *Festival Jazz Terrassa*, 7a sèrie, 12 sobrets color 3€

En venda a la seu social, a la Fira-Mercat a la Rambla d'Ègara entre la plaça Bonavista i el carrer Arquímedes, els dissabtes de 10 a 14h. Per correu electrònic a elgrup@josoc.cat i a la seu de Col·leccionistes de Terrassa.

COL·LECCIONISTES
DE TERRASSA

Agenda

E exposició **F** fira, mercat d'intercanvi
C conferència **I** intercanvi mensual sobrets sucre
T trobada **rJ** reunió de junta

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
Gener 2019						
	1	2 T	3	4 T	5 F	6
7	8 rJ	9 T	10	11 T E	12 F	13
14	15	16 T E	17	18 T E	19 F	20
21	22	23 T E	24	25 T E	26 F	27 I
28	29	30 T E	31			
Febrer 2019						
				1 T E	2 F	3
4	5	6 T E	7	8 T E	9 F	10
11	12	13 T E rJ	14	15 T E	16 F	17
18	19	20 T E	21	22 T E	23 F	24 I
25	26	27 T E	28	29 T E		
Març 2019						
				1 T E	2 F	3
4	5	6 T E	7	8 T E	9 F	10
11	12	13 T E rJ	14	15 T E	16 F	17
18	19	20 T E	21	22 T E	23 F	24 I
25	26	27 T E	28	29 T E	30 F	31

Fires, mercats i trobades

www.eltroc.org

Fira-mercat d'intercanvi

Promoció del col·leccionisme i antiguitats

Tots els dissabtes de 10 a 14h
a la Rambla d'Ègara entre la plaça
Bonavista i el carrer Arquímedes
TERRASSA

Intercanvi sobrets de sucre

El 4t diumenge de cada mes, llevat de juny,
juliol i agost a la seu social de l'Associació
de 10 a 14h.

Accés pel carrer Torres Garcia s/n Centre
Cultural Terrassa.

Seu social

Oberta els dimecres i els divendres no
festius de 2/4 de 6 a 2/4 de 9.

El mes d'agost no hi ha activitats.

c/ Balmes 266, entl. 5 - 08006 - Barcelona - Tel. 93 127 20 32

Subhastes públiques

**Si vol vendre o subhastar,
no dubti en contactar amb nosaltres**
Tracte preferencial
als socis de l'Associació
Sol·liciti catàleg gratuït de les subhastes

www.subastaseuropa.com
info@subastaseuropa.com

Comprem, venem i subhastem segells:
-Col·leccions -Cartes -Proves -Varietats
-Segells -Fiscals -Taxacions gratuïtes

Venc/canvio/ dono/busco/ compro/...

Aquesta secció és gentilmente oberta als
vostres anuncis breus, envieu-ne el text a
elgrup@josoc.cat

Postals Costa Brava

Lluís Varés, 667 403 682

Plaques de cava

Intercanvi i/o compra
Jaume Bou, 639 374 919

Terrassa FC

Tota mena d'objectes, fotografies
i documents

Josep Manuel Gómez
639 304 381 / 937 349 190

Sobrets de sucre

Miquel Paraira
690 665 392 / 937 855 565
mparaira@yahoo.com

Segells

Intercanvi i venda a bon preu, de gairebé
tot el món

Alfonso Morales, 635 781 429
eltioaquiles49@gmail.com

Goigs

Intercanvi i/o compra
Francesc Comellas, 609 935 713

L'Associació de Col·leccionistes de Terrassa no es fa responsable
dels punts de vista expressats en els articles signats pels seus
autors ni els comparteix necessàriament.

Ahora, recomana i n'autoritza la seva difusió sempre que
se n'indiqui la procedència. Seguint el compliment de la
LO 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal,
l'informem que les seves dades personals de què disposem
estàn incorporades a un fitxer amb la finalitat de permetre la
gestió social de l'associació amb els seus socis. Aquest fitxer,
de titularitat i responsabilitat de l'Associació, pren totes les
mesures necessàries per garantir la seguretat i confidencialitat.
Li comunicuem el seu dret a accedir, rectificar, oposar-se, i si
escau, cancel·lar les seves dades personals del fitxer del qual
som responsables mitjançant un correu adreçat a elgrup@josoc.cat, o per correu postal a la nostra seu social.

Publicació periòdica informativa de
l'Associació de Col·leccionistes de Terrassa
Rambla d'Ègara, 340 2a - Centre Cultural Terrassa
08221 Terrassa

GPS: X 415897 Y 4539238

Cel: elgrup@josoc.cat / Fax: 937 805 299

Dipòsit legal B-28609-2011

ISSN 2014-3265 / ISSN Internet 2014-587X